

ASA-rekisterimuutos (1.4.2024)

Laki syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville, perimää vaurioittaville ja lisääntymiselle vaarallisille tekijöille ammatissaan altistuvien luettelosta ja rekisteristä

Pirkanmaan hyvinvointialueen
työsuojelutoimikunta ma 17.6.2024

Työnantajan velvollisuudet

- **tunnistaa** työssä käytetyt ja esiintyvät syöpävaaralliset, perimää vaurioittavat ja lisääntymisterveydelle vaaralliset altisteet
- **arvioida** näistä aiheutuva **riskit**, myös raskaana oleville ja imettäville työntekijöille
- **tiedottaa** työntekijöille arvioinnin tuloksista
- **tehdä tarvittavat toimenpiteet** altistumisen ja riskien vähentämiseksi
- **pitää luettelo**a lisääntymiselle vaarallisille altisteille (Repr. 1A/1B) altistuvista työntekijöitä
- **ilmoittaa** syöpävaarallisille ja perimää vaurioittaville tekijöille altistuvat työntekijät **ASA-**rekisteriin
- **varmistaa**, ettei työstä aiheudu vaaraa raskaana oleville tai imettäville työntekijöille

Syöpäsairauden vaaraa aiheuttavat ja perimää vaurioittavat tekijät

- aine ja seos, joka täyttää kategorian 1A tai 1B syöpää aiheuttavan aineen tai seoksen luokituskriteerit (vaaralausekkeet H350 ja H350i)
  - mm. fenoliftaleiini, formaliini, kaliumbromaattiliuos, kaliumkromaattiliuos, moottoribensiini
- aine ja seos, joka täyttää kategorian 1A tai 1B sukusolujen perimää vaurioittavan aineen tai seoksen luokituskriteerit (vaaralauseke H340)
  - mm. kaliumkromaattiliuos, moottoribensiini
- työturvallisuuslain (738/2002) 38 §:n 3 momentin nojalla annetuissa kemiallisia tekijöitä koskevissa säännöksissä tarkoitettu syöpäsairauden vaaraa aiheuttava tai perimää vaurioittava työmenetelmä

Syöpäsairauden vaaraa aiheuttavat tai perimää vaurioittavat työmenetelmät (VNa 113/2024)

- auramiinin valmistus.
- työ, johon liittyy altistuminen polysyklisille aromaattisille hiilivedyille.
- työ, johon liittyy altistuminen palamisprosesseissa syntyville tai syntyneille syöpävaarallisille aineille
- työ, johon liittyy altistuminen sellaisille pölyille, huuruille ja sumuille, jotka syntyvät nikkelikuparikiven pasutuksen ja sähköraffinoinnin aikana.
- vahvasti happaman isopropyylialkoholin valmistusmenetelmä.
- työ, johon liittyy altistuminen lehtipuupölylle.
- työ, johon liittyy ihoaltistuminen käytetyille moottoriöljyille.
- työ, johon liittyy altistuminen kiteiselle piidioksidipölylle.
- työ, johon liittyy altistuminen syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville ATC-luokituksen mukaisille solunsalpaajille tai muille lääkkeille, jotka sisältävät tarkoitettuja syöpäsairauden vaaraa aiheuttavia tai perimää vaurioittavia aineita.
- ruostumattoman teräksen hitsaus ja terminen leikkaus.
- työ, johon liittyy altistuminen dieselmoottorien pakokaasuille.
- työ, johon liittyy altistuminen arseenille ja sen epäorgaanisille yhdisteille.

Lisääntymiselle vaaralliset tekijät

- aine ja seos, joka täyttää kategorian 1A tai 1B lisääntymiselle vaarallisen aineen tai seoksen luokituskriteerit (vaaralausekkeet H360, H360D, H360F, H360FD, H360Df ja H360Fd)
- mm. useat hammashoidon kemikaalit, boorihappo, kokaiinihydrokloridi, fenobarbitaali, anestesiakaasut, hiilimonoksidi eli häkä
- työturvallisuuslain 38 §:n 3 momentin nojalla annetuissa kemiallisia tekijöitä koskevissa säännöksissä tarkoitettua lisääntymiselle vaaralliset työmenetelmät
- Työ, johon liittyy altistuminen lääkkeille, jotka sisältävät lisääntymiselle vaarallisia aineita

Työnantajan ilmoitus- ja luetteloitovelvollisuus

- Työnantajan on ilmoitettava **syöpäsairauden vaaraa aiheuttavien** tekijöiden lisäksi myös ammatissaan **perimää vaurioittaville** tekijöille altistuvien tiedot ASA-rekisteriin
  - 20-päivän sääntö: työntekijä on tehnyt altistavaa työtä kalenterivuoden aikana vähintään 20 päivän ajan vähintään 2 tunnin ajan päivässä (tai vastaavan altistumisajan, esim. 40 päivää 1h/päivä tai 40 tuntia vuodessa)
- Työnantajan on pidettävä luetteloa **lisääntymiselle vaarallisista** tekijöistä ja niille altistuvista työntekijöistä
  - Tietoja ei ilmoiteta erilliseen rekisteriin, vaan työnantajan tulee säilyttää tiedot viiden vuoden ajan
  - Luetteloon merkitään kaikki työntekijät, jotka altistuvat työssään Repr. 1A/1B vaaraluokituksen saaneille aineille, riippumatta siitä, arvioidaanko altistumiseen liittyvän terveysriskiä
  - Luettelonpitovelvoite koskee myös lisääntymiselle vaarallisille lääkkeille altistuvia työntekijöitä

Työnantajan velvollisuudet

(Laki syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville, perimää vaurioittaville ja lisääntymiselle vaarallisille tekijöille ammatissaan altistuvien luettelosta ja rekisteristä 11.6.2020/452)

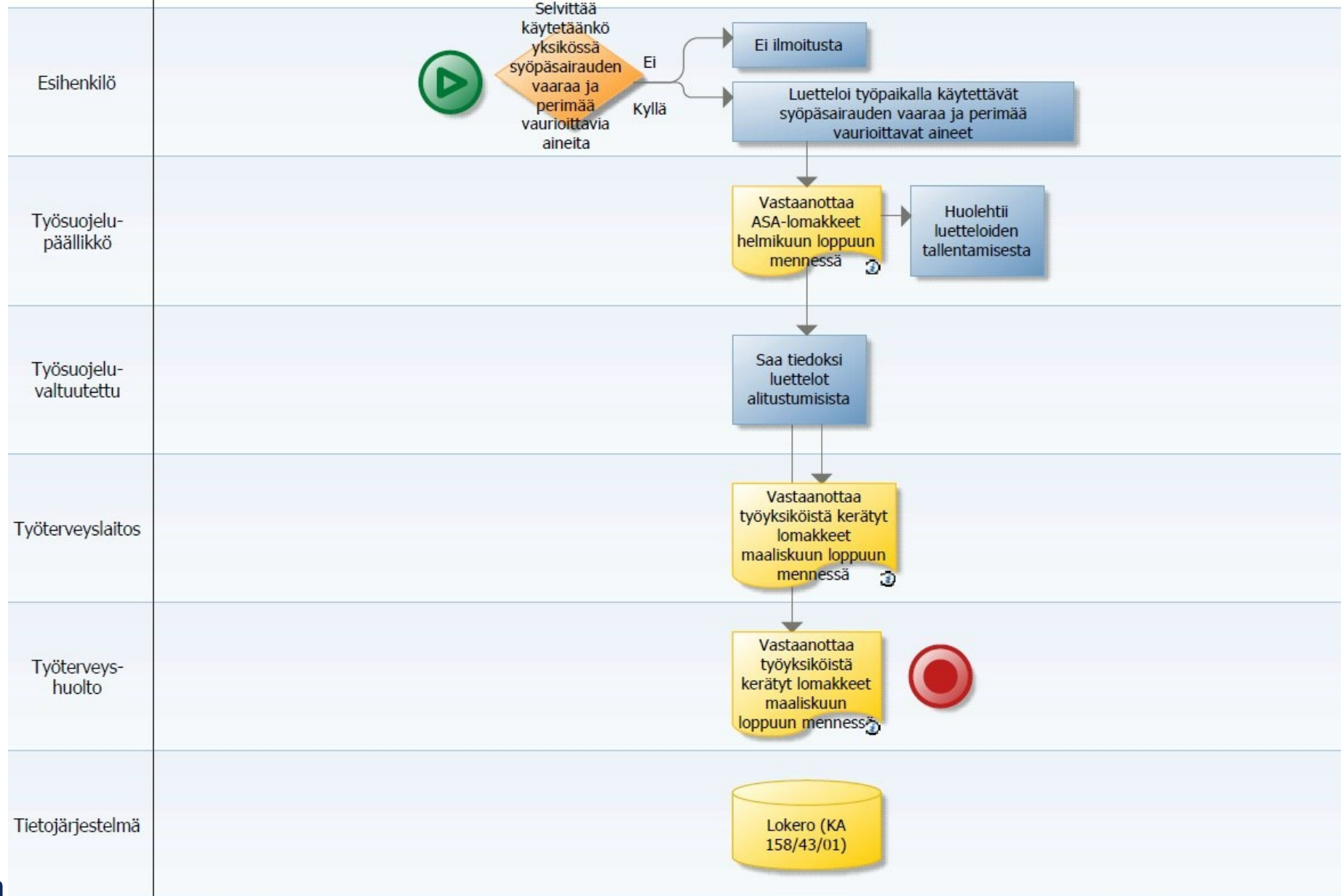
Työnantajan on pidettävä luettelo työpaikalla käytettävistä syöpäsairauden vaaraa aiheuttavista, perimää vaurioittavista ja lisääntymiselle vaarallisista tekijöistä ja näille altistuvista työntekijöistä

Työnantajan pitämään luetteloon on merkittävä työsastoittain ja kalenterivuositain:

1. työnantajaa koskevat tiedot;
2. käytetyt ja esiintyvät syöpäsairauden vaaraa aiheuttavat, perimää vaurioittavat ja lisääntymiselle vaaralliset tekijät;
3. syöpää aiheuttavaa, perimää vaurioittavaa tai lisääntymiselle vaarallista ainetta sisältävät tuotteet ja niiden käyttömäärät vuosittain;
4. syöpäsairauden vaaraa aiheuttavan, perimää vaurioittavan tai lisääntymiselle vaarallisen tekijän käyttötapa tai muu altistumista aiheuttava syy;
5. työntekijöiden altistumisen mitattu määrä, jos tieto on käytettävissä;
6. altistuneiden työntekijöiden nimet, henkilötunnukset, ammatit ja altistumistiedon peruste.

Työnantajan on tiedotettava työntekijöiden edustajille luettelon pitämisestä.

ASA-ilmoittaminen

Ilmoitus- ja luettelointivelvollisuuden piiriin kuuluvat kemikaalit käyttöpaikoittain

- [Syöpäsairauden vaaraa aiheuttavat](#)
- [Perimää vaurioittavat](#)
- [Lisääntymiselle vaaralliset](#)
- Poimittu kemikaalirekisteristä, huom! Ei sisällä lääkkeitä

Ehdotus toimintatavaksi luettelointivelvollisuuden täyttämiseksi

- Esihenkilö luetteloi vuosittain altistuneet työntekijät, ja toimittaa luettelon oman alueensa työsuojelupäällikölle
- Luettelot tallennetaan työsuojelun Lokeroon
- [Mallipohja työnantajan luettelosta](#)

Yleiset toimet altistumisen ja riskien vähentämiseksi

- Syöpävaaralliset, perimämyrkylliset ja lisääntymiselle vaaralliset aineet ja työmenetelmät on korvattava turvallisemmilla vaihtoehdoilla aina, kun se on kohtuudella toteutettavissa
  - Jos korvaaminen ei ole mahdollista, aineita on käsiteltävä suljetuissa järjestelmissä
  - Jos suljettua järjestelmää ei ole mahdollista teknisesti toteuttaa, työnantajan on varmistettava, että altistuminen ei ylitä aineiden sitovia raja-arvoja
- Työprosessit ja -menetelmät tulee suunnitella mahdollisimman vähän altistaviksi
- Jos altistumista ei ole mahdollista riittävästi vähentää teknisillä toimilla, työntekijöille on annettava tarvittavat henkilönsuojaimet
  - Työntekijöiden on käytettävä suojaimia ohjeistuksen mukaisesti

Valtioneuvoston asetus raskaana olevien, äskettäin synnyttäneiden ja imettävien työntekijöiden suojelemisesta työssä vaaraa aiheuttavilta tekijöiltä (143/2024)

Tullut voimaan 5.4.2024

Työnantajan on selvitettävä ja tunnistettava työssä käytettävien ja esiintyvien tässä raskaudensuojeluasetuksessa tarkoitettujen tekijöiden aiheuttamat vaarat sekä arvioitava niiden merkitys raskaana olevien, äskettäin synnyttäneiden ja imettävien työntekijöiden turvallisuudelle, terveydelle, raskaudelle ja imetykselle (riskin arviointi). Arvioinnissa on otettava huomioon vaaraa aiheuttaville tekijöille altistumisen luonne, määrä ja kesto. Tämä arviointi on tehtävä riippumatta siitä, onko työpaikalla raskaana olevia tai imettäviä työntekijöitä. Riskinarviointi tulee päivittää säännöllisesti ja aina, kun työolosuhteissa tapahtuu muutoksia.

Vaaraa aiheuttavat tekijät

Sellaisten kemikaalien käyttö, joissa on yksi tai useampi seuraavista vaaralausekkeista:

- sukusolujen perimää vaurioittava, kategoria 1A, 1B tai 2 (H340, H341);
- syöpää aiheuttava, kategoria 1A, 1B tai 2 (H350, H350i, H351);
- lisääntymiselle vaarallinen, kategoria 1A, 1B tai 2 tai lisäkatteoria ”vaikutukset imetykseen tai imetyksen kautta aiheutuvat vaikutukset” (H360, H360D, H360F, H360FD, H360Fd, H360Df, H361, H361d, H361f, H361fd, H362);
- elinkohtainen myrkyllisyys kerta-altistumisessa tai toistuvassa altistumisessa, kategoria 1 tai 2 (H370, H371, H372, H373);

Vaaraa aiheuttavat tekijät

Muut kuin edellisessä kohdassa tarkoitetut kemialliset tekijät, joiden tiedetään aiheuttavan vaaraa raskaana oleville tai imettäville työntekijöille taikka raskaudelle tai imetykselle ja joita ovat ainakin:

- anestesiakaasut;
- elohopea ja sen yhdisteet;
- hiilimonoksidi;
- orgaaniset liuotinaineet;
- sytostaattiset lääkkeet;
- estrogeenit ja progestiinit ja muut synteettiset hormonit sekä hormonien vastavaikuttajat;
- mangaani;
- alumiini;
- hitsaushuurut;
- ympäristön tupakansavu;
- sellaiset kemialliset tekijät, joiden tiedetään olevan vaarallisia ja jotka voivat imeytyä ihon läpi;
- syöpäsairauden vaaraa aiheuttavat työmenetelmät

Vaaraa aiheuttavat tekijät

Biologiset tekijät, joiden tiedetään aiheuttavan vaaraa raskaana oleville tai raskaudelle, jos työntekijällä ei ole näille tekijöille riittävää immuniteettisuoja, ja tekijät, jotka kuuluvat Vna 933/2017 3 §:ssä tarkoitettuun ryhmään 2–4 , ja joita ovat ainakin:

- Hepatiittivirukset
- Herpesvirukset
- HI-virukset
- Listeriabakteeri
- Sytomegalovirus
- Toksoplasma
- Vesirokkovirus
- Vihurirokkovirus
- Parvorokkovirus

Vaaraa aiheuttavat tekijät

Fysikaaliset ja fyysiset tekijät (määritelty raja-arvot), joiden tiedetään aiheuttavan vaaraa raskaana oleville tai äskettäin synnyttäneille työntekijöille taikka raskaudelle ja joita ovat ainakin:

- Melu
- ionisoiva säteily
- ionisoimaton säteily
- äärimmäinen kylmyys ja kuumuus
- iskut, värinä ja liike
- Taakkojen käsittely
- Liikkeet ja asennot, liikkuminen, henkinen ja fyysinen väsymys sekä muut työntekijän toimintaan liittyvät fyysiset rasitukset

Vaaraa aiheuttavat tekijät

Työolosuhteet, joiden tiedetään aiheuttavan vaaraa raskaana oleville, äskettäin synnyttäneille tai imettäville työntekijöille taikka raskaudelle tai imetykselle ja joita ovat ainakin:

- Maanalainen kaivostyö
- Yötyö
- Savu- ja kemikaalisukellus
- Vedenalainen laitesukellus ja työskentely korkeassa ylipaineessa

Raskaana olevien ja imettävien työntekijöiden turvallisuuden varmistaminen

- Jos työhön arvioidaan liittyvän vaaraa raskaudelle ja imetykselle, työnantajan tulee muistuttaa työntekijöitä, että he kertovat raskaudesta ja imetyksestä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa
- Työnantajan on toteutettava tarvittavat toimet, jotta raskaus tai imetys voi jatkua turvallisesti
  - Ensisijaisena keinona on työolosuhteiden muuttaminen (esim. suojaavat toimenpiteet) niin, että vaaraa aiheuttavaa altistumista ei tapahdu
  - Toissijaisena keinona työntekijä voidaan siirtää muihin hänelle sopiviin tehtäviin, ottaen huomioon työntekijän ammattitaito ja kokemus
  - Työnantajan on pyrittävä järjestämään raskaana olevalle tai äskettäin synnyttäneelle työntekijälle mahdollisuus siirtyä päivätyöhön, jos työpaikan työterveyshuoltoa toteuttavan lääkärin taikka työntekijän työolosuhteet tuntevan muun lääkärin lausunnon mukaan yötyöstä aiheutuu riski työntekijän turvallisuudelle, terveydelle taikka raskaudelle
- Jos työtä ei ole mahdollista muokata turvallisesti eikä korvaavaa työtä ole tarjolla, työntekijä voi tietyin edellytyksin saada erityisraskausvapaata